

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА

Кафедра фізичного виховання та психолого-педагогічних дисциплін

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Гарант освітньої програми

Заморська І.Л.

(ініціали, прізвище)

«01» 09 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПЕДАГОГІКА І МЕТОДИ НАВЧАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Освітній рівень: доктор філософії

Галузь знань: 18 «Виробництво та технології»

Спеціальність: 181 «Харчові технології»

Освітня програма: Харчові технології

Факультет: інженерно-технологічний

Умань – 2022 р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Педагогіка і методи навчання у вищій школі» для здобувачів третього рівня вищої освіти (доктор філософії) зі спеціальності 181 «Харчові технології» освітньої програми «Харчові технології». – Умань. Уманський НУС. 2022. 25с.

Розробники:

_____ кандидат психологічних наук, доцент Осадча Л.А.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фізичного виховання та психолого-педагогічних дисциплін

(назва кафедри)

Протокол від «30» 08 2022 року № 1.

Завідувач кафедри

_____ (Мороз Ю.М.)

(підпис)

«30» 08 2022 року

Схвалено науково-методичною комісією інженерно-технологічного факультету

Протокол від «01» вересня 2022 року № 1.

Голова

_____ (Заморська І.Л.)

(підпис)

«01» 09 2022 року

© УНУС, 2022 рік

_____ ©Осадча Л.А, 2022 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень, назва освітньої програми	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3 <i>(1 кредит становить 30 годин)</i>	Галузь знань 18. Виробництво та технології (шифр і назва)	Нормативна	
Модулів – 1	Спеціальність 181 «Харчові технології» (шифр і назва)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		1-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва) <i>(за наявності)</i>		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		1-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 16	Освітній рівень <u>Доктор філософії</u> (назва) Освітня програма Харчові технології (назва)	Лекції	
		18 год.	
		Практичні, семінарські	
		18 год.	
		Лабораторні	
		____ год.	____ год.
		Самостійна робота	
54 год.			
		Вид контролю:	
		залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна „**Педагогіка і методи навчання у вищій школі**” розрахована на слухачів, які навчаються за освітнім рівнем підготовки докторів філософії і є однією із складових цілісної професійно-педагогічної підготовки майбутніх викладачів вищої школи.

Робоча програма побудована у відповідності до модернізації освітньої діяльності в Україні в контексті Європейських вимог.

Мета вивчення дисципліни: допомогти слухачам засвоїти теоретико-методологічні основи педагогіки і психології вищої школи, оволодіти педагогічною майстерністю та методикою викладання навчальних дисциплін у вузі.

Завдання вивчення дисципліни: студенти повинні навчитися складати робочу програму дисципліни; готувати опорний конспект лекції; оволодіти основними методами читання лекції; навчитись використовувати інтерактивні методи навчання під час проведення практичних та семінарських занять; вміти планувати та організувати самостійну роботу студентів з навчальної дисципліни; застосовувати рейтингову систему оцінки знань студентів; використовувати педагогічні тести з метою перевірки рівня засвоєння студентами навчального матеріалу; вміти проводити заліки і екзамени; враховувати індивідуально-психологічні особливості студентів при здійсненні навчального процесу.

Місце дисципліни у структурно-логічній схемі підготовки здобувачів вищої освіти: навчальна дисципліна «Педагогіка і методи навчання у вищій школі» є базовою для дослідницької роботи і написання дисертаційної роботи

Завданням вивчення дисципліни «Педагогіка і методи навчання у вищій школі» є здобуття таких *компетентностей*:

інтегральна: Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері виробництва харчових продуктів, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

-здатність застосовувати сучасні методології, методи та інструменти експериментальних і теоретичних досліджень, цифрові технології, методи комп'ютерного моделювання, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та освітній діяльності у сфері харчових технологій;

-здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти

Програмні результати навчання:

-розробляти і викладати спеціальні дисципліни з харчових технологій у закладах вищої освіти, здійснювати навчальнометодичне забезпечення освітнього процесу.

2.Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Система вищої освіти в світі

Тема 1. Система вищої освіти в Україні

Вища освіта в Україні, її цілі та завдання. Типи вищих навчальних закладів, їх характеристика. Освітньо-кваліфікаційні рівні (ступенева освіта) в Україні.

Тема 2. Вища освіта та Болонський процес

Вища освіта та Болонський процес. Система вищої освіти в країнах Європи та Америки. Болонський процес як засіб інтеграції Європейської вищої освіти.

Адаптація вищої освіти України до вимог Болонського процесу.

Змістовий модуль 2. Форми навчання у вищому навчальному закладі

Тема 3. Аудиторні форми організації навчання у вищому навчальному закладі: підготовка та методика проведення

Вузівська лекція, її види та методика підготовки. Методика підготовки і проведення практичних та семінарських занять.

Тема 4. Інтерактивні методи вузівського навчання.

Interactive methods of university education.

Поняття про інтерактивні методи навчання і їх класифікація. Кейс-метод у викладанні фахових дисциплін. Ділові та рольові ігри як форма проведення практичних занять. Метод мозкового штурму та його використання при груповому вирішенні творчої проблеми. Соціально-психологічний тренінг.

Concept of interactive learning methods and their classification. Case method in teaching professional disciplines. Business and role-playing games as a form of practical training. The method of brainstorming and its use in group solving of a creative problem. Social and psychological training.

Тема 5. Організація самостійної роботи студентів

Сутність і значення самостійної роботи студентів. Види самостійних робіт і педагогічне керівництво ними. Форми і методи контролю самостійної роботи студентів. Організація науково-дослідної роботи студентів, її специфіка.

Змістовий модуль 3. Форми контролю і діагностики знань студентів

Тема 6. Контроль і діагностика знань студентів

Види контролю знань студентів, їх характеристика. Тестовий контроль знань. Види тестів і методика їх розробки. Модульно-рейтингова система оцінки

знань студентів. Основні принципи її побудови. Основні вимоги і методики проведення заліків та екзаменів.

Тема 7. Психолого-педагогічні основи педагогічного співробітництва викладача і студентів

Психологічна характеристика особистості студента. Педагогічна майстерність викладача та її складові. Педагогічне спілкування та умови його ефективності.

4. Орієнтовна структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Система вищої освіти в світі												
Тема 1. Система вищої освіти в Україні	12	2	2			6						
Тема 2. Вища освіта та Болонський процес	12	2	2			6						
Разом за змістовим модулем 1	24	4	4			12						
Змістовий модуль 2. Форми навчання у вищому навчальному закладі												
Тема 3. Аудиторні форми організації	12	4	4			10						
Тема 4. Інтерактивні методи вузівського навчання. Interactive methods of university education.	16	4	4			10						
Тема 5. Організація самостійної роботи студентів	10	2	2			10						
Разом за змістовим модулем 2	38	10	10			30						
Змістовий модуль 3. Форми контролю і діагностики знань студентів												
Тема 6. Контроль і діагностика знань студентів	16	2	2			6						
Тема 7. Психолого-педагогічні основи	12	2	2			6						

Разом за змістовим модулем 3	28	4	4			12						
Усього годин	90	18	18			54						

5. Теми практичних занять

Таблиця 3

<i>Назва теми та питання семінару</i>	Кількість годин
<p>Тема 1. Системи вищої освіти у країнах Європи. Принципи і шляхи їх інтеграції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сучасні принципи побудови і завдання вищої освіти у розвинених країнах. 2. Заклади і ступеневість освіти. 3. Організація навчального процесу. 4. Методи і засоби навчання. 	6
<p>Тема 2. Інноваційні педагогічні технології в освіті</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розробка та впровадження у навчальний процес дистанційної освіти. 2. Комп'ютеризація та інформатизація навчального процесу 3. Інформаційно-технічне забезпечення самостійної роботи студентів 	6
<p>Тема 3. Психолого-педагогічні основи навчальної діяльності</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Навчання як специфічний вид пізнавальної діяльності, його структура. 2. Індивідуальні відмінності у здібності студентів до навчання. 3. Вплив навчального процесу у вузі на розвиток інтелекту студента 	6
Всього:	18

6. Самостійна робота

Таблиця 5

<i>Перелік завдань та інших питань для самостійного вивчення</i>	<i>Кількість годин</i>
1. Ознайомитися із змістом документів Болонського процесу	4
2. Ознайомитися із принципами побудови систем вищої освіти Англії, Італії, Іспанії, Німеччини, Франції та інших країн Європейського Союзу	4
3. Вивчити нормативні та інструктивні матеріали Міністерства освіти і науки України щодо впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу у ВНЗ України	4
4. Скласти робочу програму навчальної дисципліни (за вибором студента)	4
5. Підготувати опорний конспект лекції (дисципліна і тема за вибором студента)	4
6. Розробити сценарій семінарського заняття (семінар-бесіда; семінар-диспут, семінар-пресконференція, проблемний семінар тощо).	4
7. Ознайомитися з методикою дистанційного навчання	4
8. Сформувати індивідуальний навчальний план студента з навчальної дисципліни (за вибором)	4
9. Створити шкалу оцінювання навчальної діяльності студента з дисципліни (за вибором)	4
10. Скласти структурно-логічну схему лекційної теми: „Імідж лектора та його складові”	4
11. Підготувати і виступити публічно з проблем педагогічної етики	4
12. Ознайомитися з системою науково-дослідної роботи студентів в університеті	4
13. Скласти план роботи наукового студентського гуртка (за фахом)	4
14. Ознайомитися з педагогічною спадщиною видатних педагогів вищої школи України	2
Всього:	54

7. Методи навчання

Навчальні заняття з дисципліни здійснюватимуться у формі тематичних, проблемних лекцій, практичних та семінарських занять із проведенням презентацій, дискусій, круглих столів; застосування інтерактивних методів навчання, таких як аналіз ситуацій, обмін думками, рольові та ділові ігри, психологічний тренінг, мозковий штурм тощо, індивідуальні заняття із підготовкою рефератів, есе; консультації з викладачами; самонавчання на основі конспектів, посібників та іншої рекомендованої літератури, навчальних мультимедійних матеріалів, через електронне модульне середовище навчального процесу Moodle.

8. Методи контролю

Рейтингова система оцінювання, яка передбачає усне і письмове опитування; поточний модульний контроль; презентація есе, рефератів, залік. *Поточний контроль* здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується у формі опитування, виступів студентів на практичних заняттях при обговоренні теоретичних питань, написання реферату з презентацією, контролю засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання студентом. *Модульний контроль* є складовою поточного контролю і здійснюється в формі виконання студентом тестів за змістовими модулями. Кількість модулів, змістових модулів та максимальний бал на кожному етапі модульного контролю зазначаються в робочій програмі навчальної дисципліни. Рейтинговий показник – числова величина, яка складається з певної суми балів усіх модулів, змістових модулів навчальної дисципліни.

9. Розподіл балів, які отримують студенти
Форма контролю – залік

Поточний (модульний) контроль							Сума
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3		100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	
14	14	14	14	15	15	14	

10. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

1. Осадча Л.А. Методичні вказівки для проведення практичних занять та самостійної роботи студентів з дисципліни «Педагогіка і методи навчання у вищій школі». Умань: ВПЦ «Візаві». 2022. 98 с.

12.Рекомендована література

Базова

1.Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія: Підручник для студентів, аспірантів та молодих викладачів вузу. К.: Либідь. 1998.

Бондарчук Е.И., Бондарчук Л.И. Основи психології і педагогіки. К.: МАУП. 1999.

2.Вища освіта України: ризики, сподівання, успіхи : монографія.

Б. Євтух, Л. Г. Горяна, Н. О. Терентьева . Київ. 2015. 420 с.

3.Вища освіта України: тематичний випуск «Європейська інтеграція вищої освіти України у контексті Болонського процесу»: теоретичний та науково-методичний часопис. Київ. 2015. 280 с.

4.Вища освіта України і Болонський процес: Навчальний посібник. /За ред. В.Г. Кременя. Тернопіль. Навчальна книга. Богдан. 2004.

5.Зайченко І. В. Педагогіка і методика навчання у вищій школі : навч. посіб . Київ. 2017. 456 с.

6. Майя Пашенко, Ігор Красноштан . Педагогіка. К. ЦУЛ. 2021

7.Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс] : підручник . Електронні текстові дані (1 файл: 3,6 Мбайт). Київ . КПіМ.Ігоря Сікорського, 2019. 290 с.

8.Педагогіка вищої школи : навч. посіб. З. В. Рябова, І. І. Драч, Н. О. Приходькіна, Н. В. Любченко [та ін.] . Ун-т менедж. освіти НАПН України. Київ. 2017. 316 с.

9.Освітні технології. Навч.-метод. посібник. за ред. О.М. Пехоти. К.. А.С.К. 2001.

Допоміжна

1.Андрущенко В. Теоретико-методологічні засади модернізації вищої освіти в Україні на рубежі століть. Вища освіта України. 2001. №2.

2.Беленька Г.В. Інтерактивні прийоми викладання навчальної дисципліни у вищій школі. К. 2001.

3.Васьков Ю.В. Педагогічні теорії, технології, досвід. (Дидактичний аспект). Харків. „Скорпіон”. 2000.

4.Ветров С. Тип навчання – інноваційний. Вища освіта України. 2001. №2.

5.Головко Л.Л. Активізація самостійної роботи студента під час лекційних занять. Освіта і Управління. 2002. Т. 5. №4.

6. Основні засади розвитку вищої освіти України в контексті Болонського процесу (документи і матеріали 2003-2004 р.р.). За ред. В.Г. Кременя. Київ-Тернопіль. Вид-во ТДПУ.2004.

7. Лосєва Н. Тестування в умовах багатоступеневої підготовки фахівців у вищій школі. Освіта і Управління. 2002. Т. 5. №4.

8. Матеріали науково-практичного семінару „Кредитно-модульна система підготовки фахівців у контексті Болонської декларації”. Львів. 21-23 листопада. 2003.

9. Осадча Л.А. Сучасні інструменти соціалізації студентів у ЗВО. Наукові перспективи: журнал. 2021. № 12 (18) 2021. С.458-469

10. Осадча Л.А. Особливості надання першої психологічної допомоги постраждалим внаслідок бойових дій. Перспективи та інновації науки: журнал. 2022. №10(15). С.513-520

13. Інформаційні ресурси

1. <https://www.the-village.com.ua/village/knowledge/knowledge-guide/292887-yak-spravlyatisya-zi-svoyimi-emotsiyami-9-istoriy-pro-psiholohiyu-na-vsi-vipadki-zhittya>

2. <https://sch15.edu.vn.ua/56->

3. <https://osvita.ua/vnz/reports/psychology/9705/>

4. https://iq.vntu.edu.ua/fm/fdb/2187/site/SPP/porady/cikava_psychologia.pdf
<http://www.effecton.ru>

5. https://arpp.com.ua/blog/crisis-video/?gclid=EAIaIQobChMIvtuz7ajW-gIVdQqiAx3xOAIxEAMYAiAAEgKQtfD_BwE

6. <http://shhc-pto.sumy.ua/index.php/dilimosya-dosvidom/psikhologichna-sluzhba/tsikava-psykholohiia>

7. https://kavist.com.ua/top-10-najkrashhix-knig-z-psixologi%D1%97/?gclid=EAIaIQobChMIx-6P3qvW-gIVTUaRBR0CMQwfEAMYAiAAEgKo_fD_BwE

9. <http://psy.piter.com> - статті, психологічні новини

14. Зміни у робочій програмі на рік

В 2022 р. в робочій програмі відповідно до навчального плану внесено зміни в структуру дисципліни, оновлено методичне забезпечення, список рекомендованої літератури.